

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001016

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-03-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гладкий Микола Васильович

2. Mykola V. Gladkyy

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-1603-8532

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 29-04-2025

Спеціальність за освітою: Журналістика

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8160

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01

Тема дисертації:

1. Формування національної ментальності майбутніх учителів із використанням культурної спадщини скіфів
2. Formation of the national mentality of future teachers using the cultural heritage of the Scythians

Реферат:

1. У пропонованому дисертаційному дослідженні стверджується, що ментальність є категорією людського пізнання, котра детермінується процесами соціокультурного буття в історичному й сучасному аспектах, особливо в галузі професійної підготовки вчителів. Вона відіграє провідну роль при формуванні ціннісних орієнтацій та духовності здобувачів вищої освіти. Ментальність перебуває у прямій залежності від проявів свідомості та культури творчих процесів, історичних традицій і надбань суспільства. В усі еволюційні періоди становлення цивілізації увага духовного ресурсу людства завжди була спрямована на пізнання, усвідомлення і творче осягнення картини світу, їх інтерпретацію та передачу здобутих знань наступним поколінням. В історичному плані виокремилася проблема створення категоріальних систем, у межах яких з'являється можливість трактування розмаїття матерії та моральних сентенцій, розглядається їх взаємозв'язок та взаємовплив. Складність пізнання категоріальних систем перебуває у прямій залежності від

ступеня отриманих знань: чим більше розкриваються знання про світ, тим складнішими вони стають для людського пізнання. Особлива роль у цьому процесі відведена культурній спадщині скіфів, а дотепер, на жаль, є ще не достатньо дослідженою. Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що: – вперше сформульовано визначення поняття «формування української національної ментальності майбутніх учителів засобами культурної спадщини скіфів» (інтегрована якість особистості, що розвивається за умов пізнання скіфського етносу і реліквій, визначає світоглядне сприйняття сучасної дійсності через призму історичних надбань наших пращурів, віддзеркалює політичну, соціальну, мовну, духовну специфіку буття кожної людини як представника української нації); теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування національної ментальності майбутніх учителів засобами культурної спадщини скіфів (обґрунтування та застосування у практиці роботи ЗВО технології формування національної ментальності майбутніх учителів; створення освітнього середовища вищої школи, що впливає на розвиток особистісного ментального простору майбутнього вчителя засобами скіфських реліквій; розробка комплексного навчально-методичного інструментарію використання культурної спадщини скіфів із метою формування їх національної ментальності); розроблена й апробована модель формування національної ментальності майбутніх учителів засобами культурної спадщини скіфів (ознайомлення із скіфськими артефактами України, їх вивчення й аналіз, диференціація роботи з майбутніми учителями різних спеціальностей із метою забезпечення ефективного розвитку досліджуваної якості); – уточнено сутнісні ознаки основних категорій дослідження: «менталітет» (інтегративне та цілісне світосприйняття дійсності та спосіб мислення, що властиві конкретному народові з урахуванням еволюційного й історичного розвитку його цінностей і норм життя у поєднанні з культурою, релігією, мораллю, мистецтвом, наукою); «ментальність» (інтегрована якість, вияв особистісного менталітету, що визначає світоглядне сприйняття дійсності окремого індивідуума та віддзеркалює наявну політичну, соціальну, мовну, духовно-релігійну специфіку його буття), «національна ментальність» (сукупність емоційно-чуттєвого та раціонально-логічного способів світобачення, котрі властиві певним групам людей, об'єднаних у соціальні чи історичні спільноти); структурні компоненти (емотивний, когнітивний, поведінковий), рівні (високий, середній, низький) національної ментальності майбутніх учителів засобами культурної спадщини скіфів; – подальшого розвитку набула систематизація скіфських реліквій України, характеристика сучасних технологій і методів впливу на формування національної ментальності майбутніх учителів засобами культурної спадщини скіфів. Практичне значення отриманих результатів полягає в експериментальній апробації моделі формування національної ментальності майбутніх учителів засобами культурної спадщини скіфів; практичному впровадженню у практику роботи експериментальної програми формування досліджуваного феномена; розробці комплексу скіфських реліквій для подальшого його застосування у процесі професійної підготовки майбутніх учителів – ілюстровані енциклопедичні видання: «Містерії скіфів та знахар Еллади» (2018), «Золоті хвилі Скіфії» (2018), «Скіфські реліквії України» (2018), «Спадщина царя Аріанта» (2019), «Золотий епос скіфів» (2020), «Золоті береги Великої Скіфії» (2021), «Велична Скіфія – протоУкраїна» (2024); монографія «Надбання Великої Скіфії»(2025).

2. The proposed dissertation research argues that mentality is a category of human cognition that determines the processes of socio-cultural existence in historical and modern aspects, especially in the field of professional training of teachers. It plays a leading role in the formation of value orientations and spirituality of higher education students. Mentality is directly dependent on the manifestations of consciousness and culture-forming processes, as well as historical traditions and achievements of society. In all evolutionary periods of the formation of civilization, the attention of the spiritual resource of humanity has always been directed to cognition, awareness and creative comprehension of the picture of the world, their interpretation and transfer of acquired knowledge to subsequent generations. From the historical point of view, the problem of creating categorical systems has been singled out, within which it becomes possible to interpret the diversity of matter and moral judgments. Their interconnection and mutual influence are being considered in the dissertation research. The complexity of cognition of categorical systems is directly dependent on the degree of knowledge obtained: the more knowledge about the world is revealed, the more complex it remains for human cognition. A special role in this process is

assigned to the cultural heritage of the Scythians, which, unfortunately, has not yet been sufficiently studied. The scientific novelty of the obtained results lies in the fact that: – for the first time, the definition of the concept of «formation of the Ukrainian national mentality of future teachers by means of the cultural heritage of the Scythians» has been formulated (an integrated quality of the personality that develops under the conditions of knowledge of the Scythian ethnos and relics, determines the worldview perception of modern reality through the prism of the historical achievements of our ancestors, reflects the political, social, linguistic, spiritual specifics of the existence of each person as a representative of the Ukrainian nation); The pedagogical conditions for the formation of the national mentality of future teachers by means of the Scythian cultural heritage have been theoretically substantiated and experimentally verified (substantiation and application in the practice of higher education institutions of the technology for the formation of the national mentality of future teachers; creation of an educational environment of higher education that influences the development of the personal mental space of the future teacher by means of Scythian relics; development of a comprehensive educational and methodological toolkit for the use of the Scythian cultural heritage in order to form their national mentality); a model for the formation of the national mentality of future teachers by means of the Scythian cultural heritage has been developed and tested (familiarization with the Scythian artifacts of Ukraine, their study and analysis, differentiation of work with future teachers of various specialties in order to ensure the effective development of the quality under study); – the essential features of the main categories of the study have been clarified: «mentality (mentalitet)» (an integrative and holistic worldview of reality and a way of thinking that are characteristic of a particular people, taking into account the evolutionary and historical development of its values and norms of life in combination with culture, religion, morality, art, science); «mentality (mentalnist)» (an integrated quality, a manifestation of a personal mentality that determines the worldview perception of reality of an individual and reflects the existing political, social, linguistic, spiritual and religious specificity of his existence), «national mentality» (a set of emotional-sensual and rational-logical ways of worldview that are characteristic of certain groups of people united in social or historical communities); structural components (emotional, cognitive, behavioral), levels (high, medium, low) of the national mentality of future teachers using the cultural heritage of the Scythians; – further development was achieved in the systematization of Scythian relics of Ukraine, the characterization of modern technologies and methods of influencing the formation of the national mentality of future teachers by means of the cultural heritage of the Scythians. The practical significance of the results obtained lies in the experimental testing of the model of the formation of the national mentality of future teachers by means of the cultural heritage of the Scythians; in practical implementation of the experimental program of the formation of the phenomenon under study; in development of a complex of Scythian relics for its further use in the process of professional training of future teachers

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Гладкий М. В. Методологія формування національної ментальності майбутніх учителів засобами культурної спадщини скіфів. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки [зб. наук. статей] / Мін-во освіти і науки України. Укр. держ. ун-т імені Михайла Драгоманова; упор. Л. Л. Макаренко. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. CLVI (156). С. 21-31. DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-156.2023.03>.

- 2. Шапран О.І., Гладкий М. В. Уплив ментального простору українського суспільства й освітнього середовища вищої школи на процес професійної підготовки майбутніх учителів. Наукові інновації та передові технології (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2024. № 1 (29). С. 831-845. <https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-1/29-831-844>
- 3. Гладкий М. В., Шапран О. І. Педагогічні умови формування національної ментальності майбутніх учителів із використанням культурної спадщини скіфів. Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2024. Вип. 99. С. 45-49. DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2024.99.03>.
- 4. Гладкий М. Надбання Величної Скіфії: монографія. Київ: Тов. «Новий друк», 2025. 212 с. URL: <https://omeka.nibu.kyiv.ua/s/nibu/media/618>
- 5. Гладкий М., Шапран Ю. Формування національної ментальності майбутніх учителів засобами культурної спадщини скіфів. Сучасна освіта: стратегії та технології навчання: зб. наук. праць / наук. ред. О. І. Шапран. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2022. С. 76-81.
- 6. Шапран Ю., Гладкий М. Використання потенціалу спадщини скіфів в аспекті професійної підготовки майбутніх учителів. Сучасна освіта: стратегії та технології навчання: зб. наук. праць у 2 частинах / наук. ред. О. І. Шапран. Ч. 2. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я. М., 2023. С. 414-419
- 7. Шапран Ю., Гладкий М. Методологічні підходи формування національної ментальності майбутніх учителів нової української школи з урахуванням культурної спадщини скіфів. Сучасна освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих: зб. наук. праць / за ред. О. І. Шапран і Ю. П. Шапрана. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я. М., 2024. С.531-540
- 8. Гладкий М. В., Сідіропуло К. М. Містерії скіфів та знахар Еллади. іл. науково-попул. вид. Київ: Р. К. Майстер-принт, Типог. «Huss», 2018. 224 с.
- 9. Гладкий М. В. Золоті хвилі Скіфії: науково-популярне видання. Київ: Р.К. Майстер-принт, Типогр. Huss, 2018. 176 с.: укр. та англ. мовами; іл.
- 10. Гладкий М. В. Скіфські реліквії України: ілюстроване науково-популярне видання. [вступ, упорядкування матеріалів, редагування тексту М. В. Гладкого, укр. та англ. мовами]. Київ: Р.К. Майстер-принт, Типогр. Huss, 2018. 320 с.
- 11. Гладкий М. В. Спадщина царя Аріанта: ілюстроване енциклопедичне видання. [вступ, упорядкування матеріалів, редагування тексту М. В. Гладкого, укр. та англ. мовами]. Київ: Р.К. Майстер-принт, «Фамільна друкарня Huss», 2019. 224 с.
- 12. Гладкий М. В. Золотий епос скіфів: ілюстроване енциклопедичне видання. [вступ, упорядкування матеріалів, редагування тексту М. В. Гладкого, укр., англ. та грец. мовами]. Київ: Р.К. Майстер-принт, «Фамільна друкарня Huss», 2020. 336 с.
- 13. Гладкий М. В. Золоті береги Великої Скіфії: ілюстроване енциклопедичне видання. [Вступ, упорядкування матеріалів, редагування тексту М. В. Гладкого]. Київ: Р.К. Майстер-принт, «Фамільна друкарня Huss», 2021. 336 с.
- 14. Гладкий М. В., Цибулькін В.В. «Велична Скіфія – ПротоУкраїна»: науково-енциклопед. вид. [вступ, упорядкування матеріалів, редагування тексту М. В. Гладкого, В. В Цибулькіна]. Київ: Тов. «Новий друк», 2024. 456 с.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U113875

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шапран Юрій Петрович
2. Yurii P. Shapran

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4176-7502

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кушнірук Світлана Анатоліївна
2. Svitlana A. Kushniruk

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7833-8923

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гордійчук Ольга Олегівна
2. Olga O. Gordiychuk

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4606-9188

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сергійчук Олена Миколаївна

2. Olena M. Serhiichuk

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2008-1122

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мартинюк Анатолій Кирилович

2. Anatolii K. Martyniuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2553-8598

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Онищенко Наталія Петрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Онищенко Наталія Петрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Онищенко Н.П.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна